

Verslag overleg Taakgroep Landbouwemissies

woensdag 20 april 2022, 9.00 – 12.10 uur,
BCN Utrecht Centraal, Utrecht

Aanwezig: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e
5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

Afwezig: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

1. Opening om 9:00 uur

Eerste vergadering voor 5.1.2.e daarom een kort voorstelrondje. Zij zal de taken van 5.1.2.e gaan overnemen.

2. Verslag vorige keer

Geen inhoudelijk commentaar.

5.1.2.e Stijl van het verslag mag wat algemener.

5.1.2.e Het is wel makkelijker terugzoeken zo wie wat zegt.

5.1.2.e Gaan dit jaar kijken of we het proces rond Initiator wat kunnen versnellen/vervroegen, de benodigde data zijn waarschijnlijk eerder beschikbaar.

5.1.2.e Waarschijnlijk is de bottleneck meer een kwestie van capaciteit. Er is een nieuwe medewerker begonnen om met Initiator te werken.

3. Doornemen actiepuntenlijst (concreet maken wie en hoeveel uur benodigd)

Actiepunten				
	Actiepunt	Wie		Stand van zaken
A1	Taakomschrijving TG Landbouwemissies	5.1.2.e	De taakomschrijving van de TG NEMA uit 2012 moet herzien worden.	Nog niet gedaan. Blijft staan.
A2	Weidegang en stalsystemen geiten	5.1.2.e 5.1.2.e	Geiten staan summier in NEMA. Dit zijn nu voornamelijk potstallen, maar dat gaat veranderen. 5.1.2.e gaat na of er tussen stalsystemen te differentiëren valt, 5.1.2.e kaart de mogelijkheid van extra vragen in de Landbouwtelling aan.	Er is overleg geweest. 5.1.2.e van de geiten staat in een emissiearme stal, dat is 5.1.2.e Nieuwe EFs voor stallen kunnen geïmplementeerd worden. De weidegang is minder dan bij rundvee. 5.1.2.e Hoe komen jullie aan dat cijfer? 5.1.2.e Uit de gecombineerde opgave: 5.1.2.e % is het aantal dieren op een biologisch bedrijf, die moeten zo lang mogelijk in de wei. 5.1.2.e Bij de Commissie Hordijk zijn beweidingvraagstukken besproken. Als je kunt aantonen dat de uitstoot bij beweiden minder is dan zonder heb je geen vergunning nodig. 5.1.2.e Er komt een opdracht om dit uit te zoeken. Stalsystemen doorvoeren (actie 5.1.2.e), weidegang afvoeren, komt later terug.
A3	Verkennen mogelijkheid om emissies in NEMA	5.1.2.e		Oppakken wanneer relevant. Blijft staan , maar komt terug met nieuw instrumentarium.

	naar sectoren te differentiëren o.b.v. van INITIATOR-gegevens			5.1.2.e voor PPS werken we hieraan en vergelijken NIR vs. LCA, dat zou goede basis kunnen zijn hiervoor Gedaan, afvoeren.
A4	Mestverdeling naar NEMA vanuit INITIATOR	5.1.2.e 5.1.2.e	De data zijn beschikbaar. 5.1.2.e en 5.1.2.e sluiten even kort wanneer de mestverdeling aangeleverd kan worden.	
A5	Correctie TAN-excretie rundvee	5.1.2.e	Op dit moment corrigeren we de berekende TAN van rundvee met 100% (hele reeks). Er wordt geen rekening gehouden met jaarlijkse variatie en met verschil in rantsoenen van koeien tussen regio's NW en ZO en tussen koeien en jongvee. Is aanpassen zinvol?	Gedaan, afvoeren. 5.1.2.e Berekening voor jongvee is nu niet ideaal, misschien T3 voor maken. 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e of hij een TAN-berekening voor jongvee kan maken o.b.v. bestaande gegevens (actie 5.1.2.e).
A6	Opnemen van methaan-verlagende (en andere) additieven in de inventory	5.1.2.e	Voor het opnemen van kunstmest- of veevoeradditieven in NEMA kan evt. gebruik gemaakt worden van het BIN of data van de Nevedi. Voor nu nog geen actie. 5.1.2.e koppelt dit terug naar 5.1.2.e	Teruggekoppeld bij 5.1.2.e Getoetst in kader van de KLW. Opnemen als dit relevant wordt. 5.1.2.e Het eerste additief is juist goedgekeurd voor opname in KLW. Blijft staan.
A7	TAN-excretie rundvee	5.1.2.e	Berekening TAN excretie is voor verbetering vatbaar. 5.1.2.e kan voor andere rundveecategorieën o.b.v. rantsoenen een berekening van de verteerbaarheid maken. 5.1.2.e neemt contact op.	Afvoeren.
A8	Stalsystemen vleesvarkens	5.1.2.e	5.1.2.e zoekt uit of er een correctie moet worden doorgevoerd voor stalsystemen van vleesvarkens en rapporteert aan 5.1.2.e	Afvoeren.
A9	Kalvergierzuivering	5.1.2.e WLR	Witvleeskalveren en rosé vleeskalveren gaan steeds meer op elkaar lijken door een verandering in rantsoen. Moeten kijken of we dit onderscheid kunnen handhaven in de toekomst	5.1.2.e Ben hier nog niet mee bezig geweest. Probleem bij die sector is dat het afhankelijk is van de markt of er rosé vlees of witvlees in de stal staat. Stal voor beide is wel hetzelfde. Blijft staan.
A10	Organische kunstmest	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	De verwachting is dat er in toenemende hoeveelheid producten uit	5.1.2.e en 5.1.2.e gaan overleggen om dit in kaart te brengen. Kan dit verbeterd worden?

			reststoffen als kunstmest gebruikt gaan worden. Voor nu worden ze behandeld als compost. Kijken hoe hier in de toekomst mee om te gaan.	5.1.2.e NMI meststoffen-databank is nog niet compleet. We hebben 1500 stoffen, maar missen er waarschijnlijk nog 500. 5.1.2.e plant het overleg in de herfst (september) met 5.1.2.e en 5.1.2.e (actie 5.1.2.e).
A11	Daling methaanemissies	5.1.2.e	Er is een Bijlage bij art 8.8 Woo van de methaan-emissies in 2020. 5.1.2.e gaat na wat de reden hiervan is.	5.1.2.e Nog geen idee. Het is waarschijnlijk een Bijlage bij art 8.8 Woo. Weet ook niet welke diercategorie. 5.1.2.e Het is waarschijnlijk een organische stof-kwestie. Of een Bijlage bij art 8.8 Woo van dieraantallen. Blijft staan.
A12	Afvoer van gewasresten	5.1.2.e 5.1.2.e	Er worden nu vaste factoren gebruikt voor de afvoer van stro (90%). Zijn die te actualiseren?	5.1.2.e 5.1.2.e hebben jullie gegevens uit de stroafvoer? Als dat in BIN staat kunnen we dat misschien gebruiken/doorvoeren. 5.1.2.e volgens mij hebben we dat in BIN. 5.1.2.e Heeft dit effect op NH₃ emissies? 5.1.2.e Vrijwel niet. Blijft staan.
A13	Arealen permanent grasland, graslandvernieuwing en -conversie	5.1.2.e 5.1.2.e	Getallen voor doorzaai en omzetting naar bouwland zijn vaste getallen sinds 2005. Moet daarnaar gekeken worden?	Deel van de lachgasemissies wordt bij LULUCF gerapporteerd. Gebeurt anders dan bij NEMA, misschien t.z.t. eens naar kijken. Blijft staan. 5.1.2.e Er wordt ook nog wel blijvend grasland omgezet. 5.1.2.e Bijv. permanent grasland mag wel eens in de 4-5 jaar vernieuwd worden. 5.1.2.e We moeten in kaart brengen hoe het er nu in zit en wat de verbeterpunten zouden kunnen zijn.
Verbeterpunten				
	Verbeterpunt	Wie		deadline
V1	Differentiatie EFs ureumhoudende en vloeibare meststoffen	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Er wordt een database opgesteld voor in NL gebruikte meststoffen. Als deze operationeel is kan worden gekeken of er onderscheid kan worden gemaakt in EFs voor ureumhoudende en vloeibare meststoffen.	Meenemen in overleg over kunstmestsoorten actiepunt A10. 5.1.2.e Met de 10 meest gebruikte meststoffen heb je 90% van de markt.
V3	Gebruik van strooisel en dikke fractie als bedding in stallen	5.1.2.e / 5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	5.1.2.e en 5.1.2.e schrijven een notitie over strogebruik in mest. 5.1.2.e en 5.1.2.e onderzoeken het spoor van mestscheiding en het	5.1.2.e Ik heb contact gehad met 5.1.2.e Strobebruik zit in het BIN. In Duitsland laten ze het TAN-gehalte in de stro zitten en dan gaat het mee in de berekening. 5.1.2.e stuurt een notitie rond (actie 5.1.2.e).

			gebruik van dikke fractie als strooisel.	Het gebruik van de dikke fractie is aangekaart bij landbouwtelling. Wordt misschien meegenomen. 5.1.2.e Heb gehoord (niet geverifieerd) dat ong. 15% van de boeren dikke fractie als strooisel gebruiken. Dat zou veel zijn. Dan is nog altijd de vraag, hoeveel gebruik je dan? 5.1.2.e Je mag aannemen dat dat helemaal uit-emitteert. 5.1.2.e De vraag is of dit überhaupt meegenomen wordt in de Landbouwtelling. 5.1.2.e Dat kan nog als we voor de zomer met een gedetailleerdere vraag komen. 5.1.2.e Als we het erin willen hebben moet je het goed onderbouwen en LNV erachter hebben. 5.1.2.e Dit voor nu even parkeren en misschien volgend jaar een goed uitgedachte vraag verzinnen. Blijft staan voor begin 2024.
V4	Verbeterpunt mestbewerking	5.1.2.e e.a.	Er komen veel gegevens vrij over emissies (CH ₄ , NH ₃ , N ₂ O) in de stal en na toediening komende jaren. Hoe zit dat in NEMA en kan dit verbeterd worden? Daar moeten we de komende tijd oog op houden.	De verblijftijd van de mest in de stal is een vraagteken. 5.1.2.e Voor methaanemissies is verblijftijd en ook temperatuur wel erg relevant. Dit moeten we goed doorlichten. Gaat komende jaren spelen. Over afzet van mestkorrels in NL: 5.1.2.e als de afzet van mestkorrels groeit in NL, kunnen we dat zien? 5.1.2.e Niet in de exportdata als de hoeveelheden klein zijn. Dan hoeft het niet vastgelegd te worden en zou je de korrelaars moeten bellen. Mestbewerkingsemisies vallen onder de landbouwemissies, ook als het proces buiten de landbouw gebeurt en het product door bedrijven buiten de landbouw gebruikt wordt. 5.1.2.e geeft aanzet tot een notitie over mogelijke verbeterpunten (actie 5.1.2.e).
V5	Verbeterpunt natuurlijke emissies uit bodem	5.1.2.e	Hoewel dit geen deel van NEMA is, moet dit wellicht ook opgenomen als verbeterpunt. 5.1.2.e stuurt een email met informatie over het welk soort emissies dit betreft.	5.1.2.e is hiermee bezig. Niet onderdeel van taakgroep. Afvoeren.

V6	Verbeterpunt excretie en export van varkensmest	5.1.2.e / 5.1.2.e	Bij het vergelijken van de verschillen in export/excretie van varkensmest tussen 2019 en 2020 valt op dat er discrepantie zit tussen de export o.b.v. postcodes en de export die voor NEMA berekend wordt. Hier moet naar gekeken worden.	5.1.2.e We zijn intern bezig om dit op een rijtje te zetten. In NEMA gaan we van RAV categorieën uit. Dat is lastig want de categorieën komen niet helemaal overeen; zeugen en beren zitten bijv. onder vleesvarkens, dus nemen we daar de gemiddelde EF. Biggen laten we buiten beschouwing. Allerlei besluiten genomen en wat beter op papier gezet. Ga ik met 5.1.2.e uitwisselen (actie 5.1.2.e).
----	---	-------------------	---	---

4. Bespreken opmerkingen bij NEMA-rapport (zie bijlage Vragen van co-auteurs)

Over punt mestvergisting: Dit niet jaarlijks aanpassen, misschien in de loop der tijd kijken.

Over punt luchtwassers: 5.1.2.e vraagt na of luchtwassers wel werken (**actie** 5.1.2.e). Biologische luchtwassers hebben risico op pollution swapping. Als we dat willen meenemen moet eraan gemeten worden.

Over punt kalkmeststoffen: 5.1.2.e Met een lager stikstofgebruik zou een Bijlage bij art 8.8 Woo over tijd best kunnen inderdaad. 5.1.2.e Er zit ook Bijlage bij art 8.8 Woo

Over punt N₂O uit veen: Verschillende projecten lopen, ook onderzoek naar een N₂O cijfer voor onbemeste veengrond, die moeten we dan gebruiken, wellicht gedifferentieerd naar grondwaterstand.

Over punt VCOS: 5.1.2.e Vraag van 5.1.2.e is een beetje raar want dit cijfer wordt door zijn collega's geleverd. Ureum wordt wel meegenomen in de BMP, dus daar geen actie. 5.1.2.e spreekt met 5.1.2.e over TO3-methode (**actie** 5.1.2.e)

Over punt CO₂ uit kalkmeststoffen: Ureum valt uiteen in ammonium en CO₂, dat bereken je hier.

Over punt de onzekerheden: 5.1.2.e De onzekerheid van het rantsoen wordt meegenomen in berekeningen, maar niet op dat niveau gerapporteerd.

Over punt emissiefactoren N₂O en NO: 5.1.2.e EF zijn gemiddelden gemeten in NL. Differentiatie naar temperatuur kun je vaak niet maken.

Over Tabel 3.1: 5.1.2.e Oude EF niet verwijderen.

Over punt schuimaarde: 5.1.2.e Schuimaarde telt niet mee als kalkmeststof, omdat de geproduceerde CO₂ kort-cyclisch zou zijn. 5.1.2.e Waar worden de emissies uit de toegevoegde kalk gerapporteerd? 5.1.2.e misschien bij het productieproces? 5.1.2.e vraagt dit na (**actie** 5.1.2.e).

Vragen over meststoffen worden meenomen in eerder genoemd overleg (actiepunt A10).

Over punt emissiearme stallen en onzekerheid: De onzekerheid is toegenomen, maar dit is nu niet meegenomen. 5.1.2.e We zijn met een heranalyse bezig, misschien levert dat wat op. 5.1.2.e maakt een opmerking in het rapport (**actie** 5.1.2.e).

5. Hoe omgaan met emissiefactoren uit nieuw/lopend onderzoek: jaarlijkse aanpassingen, of over drie jaar ineens?

- Bijv. factoren voor methaan uit emissiearme stalsystemen. (5.1.2.e)
- En bijv. nieuwe factoren NH₃ (5.1.2.e)

5.1.2.e Vanuit LNV is er wel druk/vraag om z.s.m. nieuwe bevindingen in NEMA mee te nemen
5.1.2.e Ik weet niet of we hieraan moeten toegeven, waarschijnlijk is het beter om dingen te laten uitkristalliseren voordat we ze meenemen in de methodiek.

5.1.2.e Misschien moeten we dit differentiëren per onderwerp en verschillende onderwerpen op verschillende tijden meenemen?

5.1.2.e Je moet bijv. bij stallen wel de hele keten meenemen (zoals buitenopslag).

5.1.2.e We moeten sowieso goed bijhouden wat er gepubliceerd wordt en elkaar op de hoogte houden, met het oog op een grote update van NEMA.

5.1.2.e In het verleden hebben we wel kritiek gehad op het steeds aanpassen van historische trends. Zouden we dit niet één keer in de drie jaar of zo moeten doen in plaats van elk jaar opnieuw?

5.1.2.e Als we ervoor kiezen om iets niet aan te passen moeten we dat ook rapporteren.

5.1.2.e We moeten per systeem bekijken wat slim is. Stallen kunnen we nu in NEMA niet onderscheiden van de opslag. Dat moet mogelijk gemaakt worden.

5.1.2.e Onderzoek moet zo opgezet worden dat het in NEMA kan worden opgenomen binnen de klimaatontwikkeling. Bij nieuwe rapporten moet eigenlijk iemand op een a4tje samenvatten wat erin staat, of dit in NEMA geüpdatet kan worden.

5.1.2.e Toelichting bij het huidige voorbeeld: bij 18 melkveebedrijven emissies gemeten. Op basis daarvan is de (nieuwe) EF voor een standaardstal 13.4 i.p.v. de 13.0 nu in gebruik. We stellen voor om dit wel te benoemen, maar niet mee te nemen in NEMA.

5.1.2.e De huidige EF is Bijlage bij art 8.8 Woo

Bijlage bij art 8.8 Woo

5.1.2.e Deze beslissing moet wel gedocumenteerd worden. Als we beslissen om iets uit een rapport niet mee te nemen moet het alleen in de notulen vastgelegd worden.

5.1.2.e Er komt in dit onderzoek nog vervolgreportage.

5.1.2.e Dit zijn wel bijzondere jaren, dus sowieso nog wachten op de vervolgrapportage.

5.1.2.e maakt korte notitie over het huidige rapport (**actie** 5.1.2.e).

5.1.2.e checkt bij 5.1.2.e of deze procedure OK is (**actie** 5.1.2.e).

6. Mestverdeling Initiator n.a.v. discussie 5.1.2.e / 5.1.2.e / 5.1.2.e

5.1.2.e De gegevens in het BIN en Initiator komen min of meer overeen, maar Initiator geeft een hogere mestgift op bouwland en lagere op grasland, waarschijnlijk door over-benutting. Volgens 5.1.2.e zit dat ook in het BIN. Conclusie is: er moet een gedetailleerdere vergelijking gemaakt worden tussen het BIN en Initiator. Ik vind dat het over het algemeen redelijk op een lijn ligt, maar om een beter inzicht te krijgen moet je gedetailleerder kijken. Onze nieuwe collega kan hiermee aan de slag en hierdoor ook inzicht krijgen in de problematiek.

5.1.2.e Is er info beschikbaar uit KLW? De P balans zou redelijk nauwkeurig moeten zijn.

5.1.2.e Die data zijn officieel niet beschikbaar voor ons.

5.1.2.e ik zou eerst de vergelijking met BIN doen, KLW data zijn moeilijk verkrijgbaar (**actie** 5.1.2.e)

7. Mogelijke verbeterpunten lachgasemissieberekening:

a. Afvoer gewasresten (stro-afvoer) in NEMA. (5.1.2.e / 5.1.2.e)

b. Arealen permanent grasland, herinzaai en conversie van grasland (5.1.2.e / 5.1.2.e)

Is eerder deze vergadering behandeld.

8. Initiator in de TG Landbouwemissies (5.1.2.e / 5.1.2.e)

We hebben geconstateerd dat we voor Initiator geen werkgroep met experts hebben. Vandaar: moet Initiator niet dicht bij de TG gelegd worden. Daardoor zou de taak van de TG breder worden. Het idee is om 5.1.2.e in juni een introductie te laten doen (afspraak gepland: **maandag 20 juni in Wageningen**, uitnodiging en agenda volgen).

5.1.2.e Er moeten er dan ook waterexperts bijkomen.

5.1.2.e Er zit al wel bemestingexpertise in de TG, ik zou het niet gaan oprekken.

5.1.2.e Het lijkt me goed dat dit hier ligt. Maar het klinkt niet logisch dat Initiator ook NEMA gebruikt.

5.1.2.e In Initiator wordt de NEMA-methodiek op stalniveau toegepast, terwijl NEMA dat op clusters van stallen toepast.

5.1.2.e / 5.1.2.e Maar als je RAV factor gebruikt, gebruik je niet dezelfde factoren als in NEMA?

5.1.2.e Niet precies, maar de NEMA emissiefactoren zijn ook op RAV gebaseerd. In principe worden dezelfde stappen doorlopen, dezelfde rekenmethodiek, maar dan op stalniveau. Het is ook belangrijk om dit transparanter te maken.

5.1.2.e Maar gaat NEMA of Initiator dan de landelijke emissies doen?

5.1.2.e Als we naar een nieuw instrumentarium gaan moet het op verschillende niveaus berekend kunnen worden.

5.1.2.e Dan ook KLW?

5.1.2.e KLW is van ZuivelNL. De huidige situatie is NEMA/Initiator, en er komt een nieuw instrumentarium, maar dat duurt nog wel even.

5.1.2.e We moeten wel goed denken waar het geld en de tijd dan vandaan komen.

5.1.2.e Geld is waarschijnlijk voorlopig geen probleem, maar voor capaciteit zou dat nog wel een knelpunt worden, maar daar hebben we nog wel de tijd voor.

9. Voorlopige ramingen

5.1.2.e kan voorlopige ramingen wel delen met de Taakgroep. Kan schriftelijk (**actie** 5.1.2.e)

5.1.2.e Nog een vraag: ik pas nu alleen nieuwe WUM excretiecijfers toe, maar hoe ze pas half juni aan te leveren. Tussen nu en dan komen er nog andere nieuwe cijfers beschikbaar. Is het handig om zoveel mogelijk nieuwe data mee te nemen?

5.1.2.e Ik zou alleen dieraantallen en voorlopige WUM cijfers doen.

5.1.2.e Ik zou ook doen wat het makkelijkst is voor jou.

10. Planning 2022

In juni: Initiator en wat actiepunten

In september: begin normale ronde- nieuwe actiepunten voor oktober uitgevoerd als het veel betekent

Half november: cijfers naar de database

5.1.2.e en 5.1.2.e nemen actiepunten door en zoeken daar een datum bij (**actie** 5.1.2.e en 5.1.2.e).

Planning Initiator:

5.1.2.e 1 maart is de deadline voor de definitieve cijfers, 1 december voor de voorlopige cijfers. Het doel is om dit verder naar voren te halen om de koppeling met NEMA te verbeteren.

Er is een overleg gepland met RVO en een collega van 5.1.2.e Daar wordt een planning doorgesproken en hopelijk smart gemaakt. Dit zouden we in juni in de TG kunnen bespreken (**agendapunt overleg juni**).

5.1.2.e Moeten we niet regelmatig (bijv. elke maand) vergaderen i.p.v. ad hoc?

5.1.2.e Ik zou zeggen nu in juni, dan in het najaar wat vaker. Weet niet of elke maand noodzakelijk is.

5.1.2.e Ik kan me herinneren dat er vroeger meer discussie was.

5.1.2.e Als het nodig is voor de discussie kunnen we vaker vergaderen.

11. Mededelingen en Rondvraag, o.a.:

a. Nieuw instrumentarium (5.1.2.e)

NEMA is een spreadsheetmodel, gerund door 5.1.2.e

Initiator is een model in Genstat, voornamelijk gerund door 5.1.2.e

Moeten we NEMA niet anders programmeren? Het kost ook veel tijd (9 maanden) om NEMA ergens anders in te programmeren. Het idee is om naar één nieuw instrument gaat dat voor verschillende schaalniveaus resultaten kan opleveren.

5.1.2.e Ik moet dit jaar verkennen wat de wensen en mogelijkheden zijn. Hoe zou het eruit kunnen zien, inclusief governance? Welk schaalniveau? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Dan evaluatie en wellicht een heel IT traject erachteraan. Eind dit jaar schrijf ik een soort notitie van wat er mogelijk/gewenst is.

5.1.2.e Gaat dit niet om Aeries?

5.1.2.e Zou meegenomen kunnen worden. Dat zijn discussies die je moet voeren. Wat is het laagste schaalniveau?

5.1.2.e We hebben hier veel collectief geheugen. Misschien is het goed om eens op een rijtje te zetten welke verandering allemaal doorgevoerd zijn per onderwerp (bijv. stallen) in de loop der jaren. Ook goed voor de governance.

5.1.2.e Dit is belangrijk, maar kost wel veel tijd.

5.1.2.e Als we het niet op de agenda zetten gebeurt het niet.

5.1.2.e Als we het in het kader van het instrumentarium zetten, komt er wel meer druk achter. Bovendien staat er al een en ander in de bijlagen.

5.1.2.e Dat is wel erg summier.

5.1.2.e Kan op het wensenlijstje. (**actiepunt**)

b. Methodrapport en internationale rapportage (5.1.2.e)

Landbouw wordt dit jaar niet intensief gereviewd. Alle paarden en sport/speldieren naar categorie overig en zijn geen landbouwdieren meer. Daar zouden ze nog naar kunnen kijken. Dit geldt voor de IR en niet voor de NIR.

c. Overig

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e Er is morgen overleg over open data in een traject dat is opgestart vanuit EZK. Ik ben er daarbij.

Geactualiseerde actielijst

Actiepunten				
	Actiepunt	Wie		Stand van zaken
A1	Taakomschrijving TG Landbouwemissies	5.1.2.e	De taakomschrijving van de TG NEMA uit 2012 moet herzien worden.	
A2	Weidegang en stalsystemen geiten	5.1.2.e	Geiten staan summier in NEMA. Dit zijn nu voornamelijk potstallen, maar dat gaat veranderen. 5.1.2.e voert wijziging emissiearme stallen door.	
A3	Verkennen mogelijkheid om emissies in NEMA naar sectoren te differentiëren o.b.v. van INITIATOR-gegevens	5.1.2.e	5.1.2.e verkent en levert eind 2022 een notitie op.	
A4	Correctie TAN-excretie rundvee	5.1.2.e	Op dit moment corrigeren we de berekende TAN van rundvee met 5.1.2.e (hele reeks) zonder variatie tussen koeien en jongvee. 5.1.2.e neemt met 5.1.2.e 5.1.2.e contact op over een berekening voor jongvee o.b.v. bestaande gegevens.	
A5	Opnemen van methaan-verlagende (en andere) additieven in de inventory	5.1.2.e	Voor het opnemen van kunstmest- of veevoeradditieven in NEMA kan evt. gebruik gemaakt worden van het BIN of data van de Nevedi.	
A6	Kalvergierzuivering	5.1.2.e WLR	Witvleeskalveren en rosé vleeskalveren gaan steeds meer op elkaar lijken door een verandering in rantsoen. Moeten kijken of we dit onderscheid kunnen handhaven in de toekomst	
A7	Organische kunstmest; differentiatie EFs ureumhoudende kunstmeststoffen	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	De verwachting is dat er in toenemende hoeveelheid producten uit reststoffen als kunstmest gebruikt gaan worden. Voor nu worden ze behandeld als compost. Daarnaast moet er misschien gedifferentieerd worden naar ureumhoudende	

			meststoffen. 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e gaan hierover overleggen.	
A8	Daling methaanemissies	5.1.2.e	Er is een Bijlage bij art 8.8 Woo Bijlage bij art 8.8 Woo Bijlage bij art 8.8 Woo in 2020. 5.1.2.e gaat na wat de reden hiervan is.	
A9	Afvoer van gewasresten	5.1.2.e 5.1.2.e	Er worden nu vaste factoren gebruikt voor de afvoer van stro (90%). Zijn die te actualiseren?	
A10	Arealen permanent grasland, graslandvernieuwing en -conversie	5.1.2.e 5.1.2.e	Getallen voor doorzaai en omzetting naar bouwland zijn vaste getallen sinds 2005. Moet daarnaar gekeken worden?	
A11	Opmerkingen bij NEMA-rapport	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e vraagt na bij WLR of luchtwassers wel goed werken, en overlegt met 5.1.2.e 5.1.2.e over gebruik van TO3-methode voor VCOS. 5.1.2.e zoekt uit hoe het zit met emissies uit schuimaarde. 5.1.2.e maakt een opmerking in het NEMA-rapport over onzekerheden in stallen.	
A12	Nieuw onderzoek EFs stallen	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e maakt een notitie van het nieuwe rapport over EF van stallen en waarom we het niet meenemen. 5.1.2.e checkt met 5.1.2.e of deze manier van werken OK is.	
A13	Mestverdeling BIN- Initiator	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Er is wat verschil tussen de mestverdeling bouwland/grasland in BIN en Initiator. Er moet een gedetailleerdere vergelijking gemaakt worden.	
A14	Ramingen	5.1.2.e	5.1.2.e deelt de voorlopige ramingen met de Taakgroep.	
A15	Planning 2022	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e en 5.1.2.e nemen de actiepuntenlijst en voegen data toe.	
A16	Vastleggen collectief geheugen NEMA	Allen	We hebben veel collectief geheugen. Misschien is het goed om de doorgevoerde veranderingen in de	

			afgelopen jaren eens op een rijtje te zetten (bijv. in stallen).	
Verbeterpunten				
	Verbeterpunt	Wie		deadline
V1	Gebruik van strooisel en dikke fractie als bedding in stallen	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e stuurt notitie rond over hoe strogebruik in NEMA zit. Voor het gebruik van dikke fractie als strooisel zijn extra vragen in de Landbouwtelling nodig. Voor 2024 goed doordachte vragen verzinnen.	
V2	Verbeterpunt mestbewerking	5.1.2.e e.a.	Er komen veel gegevens vrij over emissies (CH ₄ , NH ₃ , N ₂ O) in de stal en na toediening komende jaren. Hoe zit dat in NEMA en kan dit verbeterd worden? Daar moeten we de komende tijd oog op houden. 5.1.2.e geeft aanzet tot hoe we met mestbewerking om zouden kunnen gaan.	
V3	Verbeterpunt excretie en export van varkensmest	5.1.2.e 5.1.2.e	Bij het vergelijken van de verschillen in export/excretie van varkensmest tussen 2019 en 2020 valt op dat er discrepantie zit tussen de export o.b.v. postcodes en de export die voor NEMA berekend wordt. Hier moet naar gekeken worden.	